Heli Kivimäki-Manner,
Toimitusjohtaja
Hevosopisto Oy
6.12.2022

HE 260/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista

Hevosopisto kiittää mahdollisuudesta lausua valiokunnalle. Valitettavasti Hevosopiston kanta asiassa tulee myöhäisessä vaiheessa lainvalmisteluprosessia, koska Hevosopistolta ei pyydetty lausuntoa lausuntokierroksella 15.7-9.9.2022. On kuitenkin tärkeää, että Hevosopiston kanta tulee asiassa ilmi ennen lain hyväksymistä eduskunnassa ja Hevosopisto kiittää valiokuntaa lausuntopyynnöstä.

Hallituksen esitykseen sekä siihen aiemmin annetuissa lausunnoissa on nostettu esille raviratojen ja – kilpailuiden roolia suomenhevosen säilyttäjänä. Hallituksen esityksen 4.2 Pääasialliset vaikutukset mukaan "Raviurheilun merkitys suomenhevosen kannan säilymiselle on erittäin tärkeä ja suomenhevosen tulevaisuus riippuu raveista". Hevosopisto pitää tätä kantaa yksipuolisena ja erityisesti sen loppuosaa liioiteltuna. Vastuullisessa kasvatus- ja rodun säilytystyössä on huomioitava kokonaisuus, sosiaalinen toimilupa (social licence to operate) ja yhdenvertaisuus.

Hevosopiston mielestä olisi perusteltua selvittää, miten suomenhevosen eri käyttösuuntien monipuolisuus, elinvoimaisuus rotuna ja geenipoolin laajuus voitaisiin pitkällä aikavälillä turvata muutenkin kuin raviurheilun tarpeen huomioon ottaen. Selvitystyö vaatii rahoituksen, monialaista yhteistyötä useiden toimijoiden välillä ja sen koordinointi voisi tapahtua esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriöstä. Hevosopisto katsoo, että selvitys auttaisi säilyttämään Suomen ainoan hevosten alkuperäisrodun ja suuntaamaan jatkossa rahoitusta tehokkaisiin ja vaikuttaviin kohteisiin. Hevosopisto osallistuisi mielellään selvityksen tekemiseen omalla perinteikkäällä osaamisellaan rahoituksen sallimissa puitteissa.

Suomenhevosten kantakirja on perustettu 1907 ja siinä on nykyään ravi-, ratsu-, työ- ja pienhevossuuntaukset. Suomenhevosia oli 1950-luvulla yli 400 000 yksilöä, mutta tällä hetkellä enää reilu 19 000 yksilöä. Hevosopisto haluaa tuoda esille, että rahanjakopohjaa tulee laajentaa, jotta alkuperäisrodun monipuoliset käyttöominaisuudet säilyvät niin rodussa kuin kotimaisessa hevoskulttuurissakin. Suomenhevosissa kilpailevia ravihevosia on noin 3 000 kpl eli alle 20 % suomenhevosten kokonaismäärästä. Yhteensä noin 16 000 suomenhevosta on muussa käytössä, kuten harraste-, opetus- ja työhevosina sekä kilparatsuina. Jos suomenhevoskasvatusta tuetaan ainoastaan ravikilpailujen kautta, on suurena vaarana, että suomenhevosten kapea geenipohja kapenee entisestään. Jatkossa on välttämätöntä huomioida suomenhevosen arvo myös muilla käyttösuunnilla kuten ratsu- ja työhevosena, jolloin tuetaan rodun laajempaa geeniperimää ja elinvoimaisuutta sekä samalla hevosalan monipuolista ammattilais- ja harrastajakuntaa sekä kasvattajia nykyistä kattavammin.

Heli Kivimäki-Manner,
Toimitusjohtaja
Hevosopisto Oy
6.12.2022

Hevosopisto katsoo erittäin tärkeäksi, että suomenhevoskasvatusta pystytään harjoittamaan mahdollisimman laajalla käyttösuuntien pohjalla säilyttäen mahdollisimman laajasti alkuperäisrodun geenipoolia. Hevosopistolla on tähän pitkät perinteet, valtion hevossiittola sekä hevoshoitokoulu aloittivat toimintansa vuonna 1937. Siittolan tarkoituksena oli jo tällöin toimia suomenhevosten jalostus- ja tutkimuslaitoksena. Vielä 1990-luvulla Hevosopistolla oli useita kymmeniä suomenhevosia ja lukuisia varsoja syntyi vuosittain. Suomenhevosten määrä on ollut viime vuosikymmeninä vähenevä Hevosopiston toiminnan koostuessa opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamasta oppilaitostoiminnasta sekä markkinaehtoisesta valmennus- ja kilpailutoiminnasta. Tällä rahoituspohjalla suomenhevosten kasvatustyö ei ole ollut valitettavasti riittävällä laajuudella mahdollista.

Hevosopisto haluaa kuitenkin tuoda esille, että sillä on olemassa valmiit puitteet ja kokemus ja siten erittäin hyvät mahdollisuudet suomenhevosten kasvatustyöhön jatkossakin. Hevosopisto kasvattaa ensisijaisesti hevosia monipuolisesti opetuskäyttöön ja se mahdollistaa pitkäjänteisen kasvatustyön, joka pohjautuu suomenhevosen hyvään luonteeseen, terveyteen ja geneettiseen monimuotoisuuteen eri kriteerein kuin kaupallisessa kasvatuksessa, joissa ongelmakohtia ovat ratsuilla ns. ”muotioriit”, joille kertyy suuri määrä jälkeläisiä sekä ravipuolella liika keskittyminen ravikilpailutuloksiin ja voittosummiin. Riippumattoman kasvatustyön ja geenipoolin suojaamisen lisäksi Hevosopiston osaaminen hevoskasvatustyössä tukee oppilaitoksen opiskelijoiden oppimista, lisää alkuperäisrodun tuntemusta ja monipuolistaa oppimisympäristöä ja -mahdollisuuksia. Hevosopiston käytössä olevat alueet soveltuvat erinomaisesti hevoskasvatukseen ja suomenhevonen erinomaisesti perinnebiotooppien hoitajaksi laiduntaessaan valtakunnallisesti hyvin merkittävillä poikkeuksellisien laajoilla monilajisilla niittyjen ja metsälaidunten alueella Loimijokilaaksossa.

Esitämme Hevosopiston roolin nostamista suomenhevoskasvattajana esille myös rahoituksen saajana. Kasvatuspohjan laajana pitäminen vaatii tukea suoraan Hevosopiston kasvatustoimintaan, koska nykyisellä rahoituspohjalla se ei ole mahdollista. Hevosopisto on hallituksen strategiatyössään vuoden 2022 aikana keskustellut suomenhevosten kasvatustyön asemasta, alkuperäisrodun säilyttämisestä ja pyrkinyt löytämään siihen rahoituslähteitä. Tällaisia rahoituslähteitä ei ole toistaiseksi löytynyt. Hevosopisto otti kuitenkin uuteenkin strategiaansa toimenpidetasolle kirjauksen “Hevosopiston kulttuuriperintöön liittyvän suomalaisen hevoskulttuurin vahvempi hyödyntäminen”.

Laki

hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan myönnettäessä harkinnanvaraista avustusta hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen.

2 §

Rahoitus

Avustusta voidaan myöntää valtion talousarviossa tähän tarkoitukseen osoitetun määrärahan

puitteissa. Valtion talousarviossa tämän lain mukaisiin tarkoituksiin osoitetusta määrärahasta osoitetaan vähintään 95 prosenttia raviurheilu- ja hevoskasvatustoimintaan.

[Hevosopisto katsoo, että 2 §:ää tulisi tarkentaa siltä osin, mikä osuus 95 %:sta osoitetaan raviurheiluun ja mikä osuus hevoskasvatukseen]

3 §

Avustuksen saaja

Avustusta voidaan myöntää raviurheilu-, hevoskasvatus- ja ratsastusurheilujärjestöjen keskusjärjestöille ja näiden jäsenyhteisölle sekä kunnalle.

[Lain 3 §:n perustelujen mukaan nyt säädettäisiin asiallisesti voimassa olevaa lainsäädäntöä vastaavasti siitä, että avustusta voitaisiin myöntää raviurheilu-, hevoskasvatus- ja ratsastusurheilujärjestöjen keskusjärjestöille ja näiden jäsenyhteisölle sekä kunnalle. Hevosopisto pyytää valiokuntaa ottamaan kantaa, voitaisiinko avustusta maksaa myös yksialaisille hevosalan oppilaitoksille tai yhtiöille hevoskasvatustoimintaan, kuten Hevosopistolle.]

4 §

Avustettava toiminta

Avustusta voidaan myöntää hevoskilpailuihin ja niiden järjestämiseen liittyvään toimintaan,

hevoskasvatuksen edistämiseen, hevosalan kehittämiseen, neuvontaan ja koulutukseen. Avustusta voidaan lisäksi myöntää hevosurheilutoiminnassa tarvittavan maa-alueen hankintaan, radan ja muiden alueiden sekä rakennusten rakentamiseen ja perusparantamiseen, kalustojen, koneiden ja laitteiden hankintaan, kunnossapitoon ja vuokrauskustannuksiin.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä avustettavasta toiminnasta, avustuskohteista, avustuksen saamisen edellytyksistä, hyväksyttävistä kustannuksista ja avustuksen enimmäismäärästä.

[Hevosopisto katsoo, että avustusten myöntämisessä 4§ pitäisi painottaa erityisesti suomenhevosten kasvatuksen, terveyden ja perinnöllisen monimuotoisuuden edistämistä.]

5 §

Valtionavustuslain soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettuun avustukseen sovelletaan lisäksi valtionavustuslakia (688/2001).

Poiketen siitä, mitä valtionavustuslaissa säädetään, valtionavustuslain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettua sopimusta ei tarvitse tehdä, jos hevosten kasvatuksen edistämiseen kohdistuvaa tukea

myönnetään keskusjärjestön kautta hevosen omistajalle.

Maa- ja metsätalousministeriö toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena.

6 §

Valtiontukisääntöjen soveltaminen

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklassa tarkoitettuna valtiontukena

myönnettävän avustuksen edellytyksistä ja rajoituksista säädetään Euroopan unionin lainsäädännössä.

7 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024.